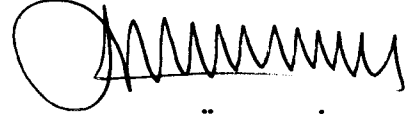

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 23/02/2022

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 2019 yılından itibaren “Üniversite İzleme ve Değerlendirme” çalışmaları yürütmektedir. Yürütülen bu çalışmaların amacı YÖK tarafından belirlenen ölçütlere göre üniversitelerin çok çeşitli konu ve alanlardaki performanslarının nicel olarak izlenmesi, ölçülmesi ve hazırlanan raporun kamuoyu ile paylaşılması olarak belirtilmektedir.

Bugüne kadar yayımlanan üç izleme ve değerlendirme raporu, yıllar içerisinde üniversite sayısı, öğrenci sayısı ve öğretim elemanı sayısının artmasına rağmen niteliğin kayda değer bir seviyede artmadığını göstermektedir. Her ne kadar yıllardır Türkiye’de yükseköğretimde nicelik sorununun çözüldüğü ve bundan sonra niteliğe geçme politikalarının hayata geçirilmeye başlandığı iddia edilse de yayımlanan değerlendirme raporları bunun aksini ortaya koymaktadır. Nitelik artışı bir yana birçok alanda geriye gidişlerin olduğunun ortaya konulması bakımından da yükseköğretim kurumlarımız alarm vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2019 Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu’nda 2018 yılında herhangi bir bilimsel ve sanatsal etkinlik düzenlemeyen üniversite sayısı 18, 2019 yılında 21 iken 2020 yılında 34 üniversite hiçbir uluslararası sempozyum, kongre veya sanatsal sergi düzenlememiştir. Herhangi bir uluslararası sempozyum, kongre veya sanatsal sergi düzenlemeyen üniversite sayısının yıllar içinde istikrarlı bir şekilde artmış olmasının nedeni veya göstergesi nedir? YÖK’ün konuyla ilgili bir araştırma veya incelemesi olmuş mudur?
- 2) 2018 yılında öğrenciler tarafından endüstriyel proje yürütülmeyen üniversite sayısı 27, 2019 yılında 65 iken 2020 yılında bu sayı 71’e yükselmiştir. Üniversite ve öğrenci sayısı hızla artarken öğrenciler tarafından endüstriyel proje yürütülmeyen üniversite sayısının düşmesinin nedenleri nedir? YÖK’ün konuyla ilgili bir araştırma veya incelemesi olmuş mudur?
- 3) 2018 yılında en az bir öğrencisi Teknokent veya Teknoloji Transfer Ofisi projesine katılmayan üniversite sayısı 82, 2019 yılında 89 ve 2020 yılında ise 94’e çıkmasının nedenleri nedir? Yıllar geçtikçe en az bir öğrencisinin dahi Teknokent veya Teknoloji Transfer Ofisi projesine katılmayan üniversitelere yönelik YÖK’ün bir araştırma veya incelemesi olmuş mudur?
- 4) 2019 Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu’nda 2018 yılında 141 üniversitede 10.202 disiplin soruşturması dosyası açıldığı kaydedilmiştir. 2020 ve 2021 yıllarına ait Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporlarda bu veriye yer verilmemesinin gerekçesi nedir?

- 5) 2018 yılında Üniversitelerde öğrenci başına düşen ortalama basılı kitap sayısının 7, 2019 yılında yine 7 iken 2020 yılında sadece 8 olması üniversitelerin kütüphaneler için yeteri kadar bütçe ayırmadıklarını ve gelişmiş üniversite kütüphaneleri ile karşılaştırıldığında çok ciddi farklılıkların olduğunu ortaya koymaktadır. YÖK tarafından 2014 yılında yayımlan “2023’e Doğru Türkiye’de Üniversite Kütüphaneleri: Mevcut Durum, Sorunlar, Standartlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı raporunda ortaya konulan standartlardan yararlanılmamasının ve kütüphane yayın alım bütçesinin üniversite toplam bütçesinin en az %1,75’ine denk düşmesi kriterinin sağlanmamasının gerekçeleri nedir? Kütüphane yayın alım bütçesinin üniversite toplam bütçesinin en az %1,75’i olan üniversite sayısı kaçtır?
- 6) 2018 yılında ulusal hakemli dergilerde öğretim elemanı başına düşen yayınların ortalaması 0,055, 2019 yılında 0,11 ve 2020 yılında ise sadece 0,20 olması akademideki öğretim elemanlarının bilimsel yayınların çok düşük kaldığını ortaya koymaktadır. Üniversitelerin bilimsel yayınlarda performansının bu kadar düşük kalmasının nedeni nedir ve alınan önlemler var mıdır? Varsa bu önlemler nelerdir?
- 7) 2020 yılında 44 üniversitenin herhangi bir patent, faydalı model veya tasarım başvurusu yapmamış olmasının nedeni nedir? Bu üniversiteler hangileridir?
- 8) 2018 yılı Times Higher Education (THE) sıralamasında ilk 500 içinde 4 üniversitemiz yer alma başarısını gösterirken 2019 ve 2020 yıllarında bu sayının 2’ye düşmesi üniversitelerimizin dünya sıralamasındaki net bir düşüşünün göstergesi olarak değerlendirildiğinde, bu düşüşün nedenleri nedir ve bu nedenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik alınan tedbirler var mıdır? Bu tedbirler neticesinde önümüzdeki yıllara ilişkin YÖK’ün veya Millî Eğitim Bakanlığının ilk 500 üniversite içine yer alacak üniversite sayısına yönelik bir hedefi var mıdır? Varsa bu hedef nedir?
- 9) 2020 mali yılında Ar-Ge’ye hiçbir şekilde bütçe ayırmayan ve AR-Ge harcaması yapmayan üniversiteler hangileridir?
- 10) 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında 165 üniversitede 2.085 olan yabancı uyruklu doktoralı öğretim elemanı sayısının 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında 2.029’a düşmesinin nedeni nedir? Bu durum, üniversitelerin uluslararasılaşması hedefi bakımından bir geriye gidiş değil midir?
- 11) 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında Mevlâna, Erasmus vb. uluslararası değişim programları kapsamında ülkemizdeki 100 üniversiteye yurt dışındaki üniversitelerden 1.368 öğretim elemanı gelirken, bu sayının 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında 1.585’e, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında ise 338’e kadar düşmesinin nedeni nedir?
- 12) 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında uluslararası değişim programları kapsamında öğretim elemanı misafir etmeyen üniversite sayısı 72 iken bu sayının 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında 123 gibi çok yükselmiş olmasının nedenleri nedir?
- 13) Öğrenci başına yaptığı harcama ile OECD ülkeleri arasında en düşük harcama yapan üçüncü ülke olan Türkiye’dir. Öğrenci başına yapılan harcamanın OECD ülkeleri ortalaması 10 bin 454 dolar iken Türkiye’nin sadece 4 bin 707 dolar ayırdığı ve ülkemizde hızla artan enflasyon karşısında harcamaların da aynı oranda artmadığı bir süreçte nasıl olacak da diğer ülkelerle rekabet edebilen mezunlar vereceğiz? Bu konuda önümüzdeki yakın süreçte ciddi bir iyileştirmenin yapılması gündemde midir? Tüm eğitim kademeleri için öğrenci başına yapılacak harcamaya ilişkin bir hedef var mıdır?